

Intensief werken aan de kengetallen

Gepassioneerd en gedreven en voortdurend met cijfers bezig. Dat typeert de bedrijfsvoering van Bart Vanderstraeten en Marijke d’Hertefelt op hun gemengde landbouwbedrijf in Merchtem. Met de smartphone is de rekenmachine altijd bij de hand. ‘Het is de economie die telt.’

TEKST ANNELIES DEBERGH

Of het nu de strooiselkosten van de ligboxen zijn of het doorrekenen van de keuze voor de voerrobot. Rundveehouder en akkerbouwer Bart Vanderstraeten (36) heeft zijn cijfers vrijwel continu in beeld. Samen met zijn vrouw Marijke d’Hertefelt (28) maakt deze bedrijfsleider voortdurend bewuste keuzes in de bedrijfsvoering, dat allemaal met de cijfers voorop. Vanderstraeten geeft als voorbeeld de keus van de recent geïnstalleerde voerrobot. ‘De voermengwagen was aan vervanging toe en dat heeft ons aan het rekenen gezet’, legt Bart Vanderstraeten uit. ‘Voeren nam op dat moment twee tot tweeënhalf uur tijd in beslag en dat ook weer elke dag opnieuw. Als je dat allemaal gaat optellen, dan neemt dat toch een flink deel van je tijd in beslag.’ De voerrobot is nu twee maanden in gebruik en de keuze bevalt goed. ‘Eigenlijk is het voeren een echte routineklus. Dat kan net zo goed door de voerrobot gebeuren.’

Vleesvee weg, melkvee erin

Het rekenwerk lag aan de basis voor de omslag van vleesveehouderij naar melkveehouderij in 2007 toen Bart, tot dan toe op pad als fulltime deskundige zaden en meststoffen bij Aveve, mee in het bedrijf van zijn ouders Leo Vanderstraeten en Annie Van Lint kwam. Op dat moment was de veestapel gegroeid tot ongeveer 300 stuks vleesvee – goed voor 110 à 120 kalvin-

◀ De jongveefok gebeurt gezamenlijk voor melk- en vleesvee

gen – naast de bestaande akkerbouwactiviteiten. Met de ervaring van andere bedrijven op zak besloot Bart Vanderstraeten zich als eerste te verdiepen in de economie van de bedrijfstakken.

‘Het rendement van de vleesveehouderij viel niet echt mee’, klinkt het snel. De managementkengetallen waren in orde, maar ondanks die goede technische resultaten bleef het rendement te laag. ‘Bovendien wilden we allebei graag voltijds in het bedrijf stappen en een extra arbeidsinkomen uit vleesveehouderij proberen te halen bleek een erg moeilijke opgave’, vertelt Vanderstraeten. ‘Of we moesten andere afzetkanalen zoeken en het vlees zelf vermarkten, maar dat was een traject dat wij niet wilden kiezen.’

Boekhoudcijfers werden erbij gehaald en uiteindelijk bleek melkveehouderij in combinatie met akkerbouw de meest interessante bedrijfsvorm voor Bart en Marijke.

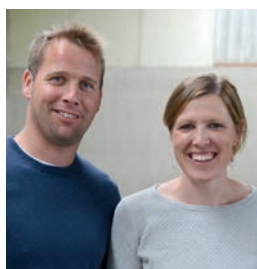
Naar 130 melkkoeien naast witblauw

De witblauwveestapel werd stelselmatig afgebouwd en de jonge ondernemers bouwden een nieuwe ligboxenstal met ruimte voor 65 koeien en twee melkrobots. Slechts één melkrobot werd in 2012 geplaatst. Het groei-doel in het eerste jaar werd gezet op 600.000 liter melk produceren. ‘Zodra het melkquotum kwam te vervallen, is er een tweede robot geplaatst en bijgebouwd om het aantal vaste kosten per ligplaats te laten dalen. De stal en de productie werden zo meteen verdubbeld.’

Een van de grootste uitdagingen in die periode noemen Bart en Marijke het ophalen van de juiste kennis.

‘We laten ons altijd omringen door goede erfbetreders. Dat doen we nog altijd: de juiste vragen bij de juiste mensen neerleggen kan je enorm vooruithelpen in de bedrijfskeuzes.’ Hij denkt nog even na en vervolgt dan zijn verhaal. ‘Het grote voordeel van nieuw starten vinden wij ook dat we geen oude gewoontes hebben kunnen overnemen. We staan nuchter in ons vak en proberen ook open te staan voor externe informatie.’

Liever dan te kiezen voor een externe arbeidskracht zetten Bart en Marijke bewust in op automatiseren van de werkprocessen. Dat is deels omdat ook de akkerbouw-tak met plantuien, granen, aardappelen en ook de wit-

Merchtem

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	Bart Vanderstraeten en Marijke d'Hertefelt
plaats	Merchtem
hoeveelheid grond	160 hectare
aantal stuks vleesvee	110 stuks witblauw
aantal stuks melkvee	240 stuks holstein
bedrijfstakken	rundvee en akkerbouw

lofteelt bij momenten flink veel aandacht vergt.

Het jonge stel is erg blij met hun keuze, zowel wat het automatisch melken als de voerrobot betreft. ‘Als arbeid de beperkende factor wordt, dan moet je goed kijken wat je met de beschikbare arbeid wil gaan doen en hoe je die het beste kan inzetten.’

Vandaar haalt Bart ook weer de keuze voor de voerrobot aan. ‘De voerkosten bedragen nu tussen de vijf en de zeven eurocent per liter melk. Maar ook traditioneel voeren kost geld. Alleen wordt daar veel minder naar gerekend.’

18 kg krachtvoer per 100 liter melk

Het vleesvee is in aantal nu gekrompen naar 110 stuks witblauwvee. Het management is vooral in handen van Barts ouders. En dat zorgt voor enkele verschillen. Terwijl Bart de melkkoeien zelf insemineert, gebeurt drie kwart van de inseminaties bij het vleesvee door de kinderenarts. Bij het overige deel wordt een natuurlijk dekkende stier ingezet.

Net als in het melkvee zijn economische kenmerken leidend in de fokkerijkeuze. Maar ook hier beroept het bedrijf zich op fokkerijdeskundigen. ‘We geven aan wat we willen en laten ons adviseren bij de stierkeuze en het vaststellen van de fokdoelen.’

Gelijklopende kalveropfok

De kalveropfok gebeurt voor beide rassen voor het leeuwendeel gelijklopend, weliswaar met verschillende voerregimes in de kalverdrinkautomaat, maar in dezelfde opfokstal en in gemengde groepen. ‘We houden de kalveren tot vijf maanden zoveel mogelijk in dezelfde groepen, in dezelfde stal met een gelijk rantsoen van ad lib krachtvoer en hooi. Zo willen we de stressmomenten

De voerkeuken van de voerrobot wordt ongeveer elke drie dagen bijgevuld

◀ Dichte vloeren zorgen voor verse mest voor aanvoer naar de vergister

Mest vergisten in minivergister

Dagelijks komt 9 kuub verse mest in de vergister van 200 kuub. Het vergistingsproces levert 72.000 kWh per jaar. De terugverdientijd bedraagt 5,5 jaar.

tijdens de opfok zoveel mogelijk beperken', aldus Bart. Als ze naar de jongveestal verhuizen, blijven de kalveren nog steeds op stro gehuisvest. 'Pas vanaf tien maanden komt het witblauw- en het zwartbontjongvee in aparte hokken te zitten.'

Om in de huisvesting van de zwartbonte vaarzen te voorzien werd een deel van de bestaande vleesveestallen omgebouwd. 'Door wat kleine aanpassingen met onder meer het plaatsen van een mestschuif en een kleine mestkelder hebben we die bestaande vleesveestallen goed kunnen benutten voor de jongveeopfok.'

Dichte vloer in combinatie met vergister

Net als bij het oudere jongvee ligt ook in de melkveestal een dichte vloer in combinatie met mestschuiven die elk uur rondgaan in de stal. 'De dichte vloer is er vooral gekomen, omdat we de mest van de melkkoeien wilden vergisten en omzetten in energie.'

Onder de melkrobots is een mestopslag van 300 kuub voorzien. Daarvan wordt dagelijks 9 kuub naar de vergister doorgepompt. In de mestzak van de vergister zit 200 kuub mest. 'We hadden de voorbije jaren een gemiddeld brutojaaropbrengst van 72.000 kilowattuur.

De afschrijftermijn van de vergister komt zo uit op ongeveer 5,5 jaar.'

De vergister vraagt meer arbeid dan bijvoorbeeld zonne-

panelen, zo geeft Bart wel aan. 'Het is belangrijk om bijvoorbeeld vrij constant op de juiste ogenblikken te voeren.' Ook de circulatie van mest is een aandachtspunt. 'We mixen de mest in de mestzak voor en na elke overslag van mest, zodat de verse mestfractie telkens goed wordt gemengd in de mestzak.'

Dankzij de vergister is de energiekringloop bijna gesloten. Als het echt nodig is, kan het bedrijf ook zelf stroom genereren met de stroomgroep. 'Drie uur zonder stroom zou hierdoor geen probleem mogen zijn. Door de continue energievraag passen de melkrobots goed naast de vergister. De melkrobots met stoomreining gebruiken zo 20.000 tot 25.000 kilowattuur per jaar, het voersysteem zou uitkomen op ongeveer 6000 kilowattuur per jaar. 'Een trekker gebruikt in dat geval al meer energie. Met 25 liter verbruikte diesel kom je al hoger uit dan de energiekost van automatisch voeren.'

Kiezen voor melk en akkerbouw

'Misschien dat het vleesvee op termijn vertrekt, maar de akkerbouw blijft zeker', geeft Bart aan. Veel groei in de melkveehouderij plannen Bart en Marijke niet meer. De trend van de totale veebezetting zal eerder dalend zijn. 'Melkvee en akkerbouw renderen allebei goed en de combinatie past prima. Uiteindelijk telt het rendement per hectare.' |

Het vleesvee loopt in de weideperiode op de graasweiden

